

Список литературы

1. Асанова З. Роль цифровых технологий в современном школьном образовании // Образование и общество. – 2023. – №5. – С. 34–39.
2. Государственный образовательный стандарт общего среднего образования Кыргызской Республики. – Бишкек: МОН КР, 2025. – 68 с.
3. Журнал «Педагогика и инновации». Выпуск №4. – Бишкек: КРСУ, 2024. – Сборник статей по цифровизации образования.
4. Исследование КАО: Уровень цифровой готовности учителей. – Бишкек: Кыргызская академия образования, 2024. – 60 с.
5. IT-Academy при КГУ им. А. А. Каныбекова. Методика подготовки школьников к цифровому профилю. – Ош, 2024. – 24 с.
6. Kaktus.media. «83 тыс. учителей пройдут переподготовку» // Kaktus.media, 02.04.2025. – URL: <https://kaktus.media> (дата обращения: 22.08.2025).
7. Концепция перехода на 12-летнее общее образование в Кыргызской Республике. – Бишкек: Постановление КМ КР №654 от 30.10.2024.
8. Kutbilim.kg. «Как учить по-новому: цифровые платформы и педагогика» // Kutbilim.kg. – 2025. – URL: <https://kutbilim.kg> (дата обращения: 20.08.2025).
9. Министерство образования и науки КР. Программа «Цифровая грамотность педагога» (учебно-методическое пособие). – Бишкек, 2024. – 39 с.
10. Министерство цифрового развития КР. «Национальная стратегия цифровой трансформации КР до 2026 года». – Бишкек, 2023.
11. Молдокматова Г. А. Цифровая грамотность и новая школа // Вестник образования. – 2024. – №3. – С. 17–22.
12. МОН КР. Проект «Цифровая школа» (отчёт о реализации). – Бишкек, 2024. – 33 с.
13. ПРООН. Отчёт по цифровой трансформации школьного образования в КР. – Бишкек: ПРООН, 2024. – 52 с.
14. USAID. Teacher Training for Digital Education in Kyrgyzstan. – Bishkek: USAID, 2024. – 28 p.
15. Всемирный банк. Digital Skills in Central Asia: Education Policy Review. – Washington: World Bank, 2023. – 45 p.

УДК: 37.015.3

DOI: <https://doi.org/10.56122/.v1i2.426>

ПЕДАГОГИКАЛЫК ЧЫГАРМАЧЫЛЫКТЫН КАЛЫПТАНЫШЫНА ТААСИР ЭТҮҮЧҮ ШАРТТАР ЖАНА ФАКТОРЛОР

Абдразакова Клара Сагынбаевна
ОшМПУ. Музыкалык билим берүү жана аны
окутуунун усулу кафедрасынын окутуучусу.
<https://orcid.org/0009-0001-8107-9042>
klaraabdyrazakova24@gmail.com

УСЛОВИЯ И ФАКТОРЫ, ВЛИЯЮЩИЕ НА ФОРМИРОВАНИЕ ПЕДАГОГИЧЕСКОГО ТВОРЧЕСТВА

Абдразакова Клара Сагынбаевна
Преподаватель кафедры музыкального
образования и методов его преподавания ОшГПУ.
<https://orcid.org/0009-0001-8107-9042>

CONDITIONS AND FACTORS INFLUENCING THE FORMATION OF PEDAGOGICAL CREATIVITY

Abdrazakova Klara Sagynbaevna
Lecturer at the Department

Аннотация:

Педагогикалык чыгармачылык билим берүү процесстеринде мугалимдердин жана окуучулардын чыгармачылык жөндөмдөрүн өнүктүрүүдө өтө маанилүү роль ойнойт. Бул макалада педагогикалык чыгармачылыкты калыптандырууга таасир этүүчү шарттар жана факторлор кеңири талданган. Окуучулардын жана мугалимдердин чыгармачылыгын өнүктүрүү үчүн кандай шарттар түзүлүшү керектиги жана аларды ишке ашыруу жолдору каралат. Мугалимдин өзгөчөлүктөрү, анын педагогикалык чеберчилиги, креативдүүлүгү жана коммуникациялык жөндөмдөрү педагогикалык чыгармачылыкты калыптандырууга чоң таасир этет. Ошондой эле, заманбап билим берүү ыкмалары, анын ичинде STEM, проектик окутуу, цифралык технологиялар жана интерактивдүү методдорду колдонуу аркылуу чыгармачылык жөндөмдөрдү өнүктүрүүнүн мүмкүнчүлүктөрү талкууланат. Мугалимдер үчүн профессионалдык өнүгүү жана креативдүүлүктү стимулдаштыруу боюнча сунуштар, аларды билим берүү процессине жаңы идеяларды киргизүүгө үндөп, чыгармачылыктарын жандандырууга көмөк көрсөтөт. Бул изилдөө билим берүү чөйрөсүндөгү инновацияларды жана мугалимдердин чыгармачылыгын стимулдаштыруу аркылуу жалпы билим берүү сапатын жакшыртууга өбөлгө түзөт.

Ачкыч сөздөр: Педагогикалык чыгармачылык, инновациялык ыкмалар, STEM, проектик окутуу, цифралык технологиялар, интерактивдүү методдор, креативдүүлүк, мугалимдердин профессионалдык өнүгүүсү, чыгармачылык жөндөмдөр, билим берүү процесси, мугалимдер үчүн стимулдаштыруу, билим сапаты.

Аннотация:

Педагогическое творчество играет ключевую роль в развитии творческих способностей как учителей, так и учеников в образовательном процессе. В данной статье рассмотрены условия и факторы, влияющие на развитие педагогического творчества. Обсуждаются условия для развития творческих способностей учеников и учителей, а также способы их создания в образовательной среде. Важное внимание уделено таким аспектам, как педагогическое мастерство, креативность и коммуникативные навыки учителей, которые непосредственно влияют на педагогическое творчество. Кроме того, рассматриваются инновационные методы обучения, включая STEM, проектное обучение, использование цифровых технологий и интерактивных методов, которые способствуют развитию творческих навыков. В статье предложены рекомендации по профессиональному развитию учителей и стимуляции их креативности для внедрения новых идей в учебный процесс. Данное исследование способствует интеграции инноваций в образование и стимулированию педагогического творчества для повышения качества образования.

Ключевые слова: Педагогическое творчество, инновационные методы, STEM, проектное обучение, цифровые технологии, интерактивные методы, креативность, профессиональное развитие учителей, творческие способности, образовательный процесс, стимуляция для учителей, качество образования.

Abstract:

Pedagogical creativity plays a crucial role in developing the creative abilities of both teachers and students in the educational process. This article explores the conditions and factors influencing the development of pedagogical creativity. It discusses the conditions necessary for fostering the creative skills of students and teachers, as well as how to create them within the educational environment. Emphasis is placed on aspects such as the teaching mastery, creativity, and communication skills of teachers, which have a direct impact on pedagogical creativity. Additionally, the article examines innovative teaching methods, including STEM, project-based learning, the use of digital technologies, and interactive methods that foster creativity. Suggestions are offered for the professional development of teachers and the stimulation of their creativity, encouraging them to

introduce new ideas into the teaching process. This research contributes to the integration of innovations into education and the stimulation of pedagogical creativity to improve the overall quality of education.

Keywords: Pedagogical creativity, innovative methods, STEM, project-based learning, digital technologies, interactive methods, creativity, teachers' professional development, creative abilities, educational process, teacher stimulation, quality of education.

Киришүү.

Педагогикалык чыгармачылык — бул мугалимдин өзүнүн педагогикалык процесстин ичинде инновацияларды киргизип, окуучулардын билим алуу жолдорун кызыктуу жана эффективдүү кылып өзгөртүүгө умтулушу. Бул процесс мугалимдин теориялык билимдерин практикада колдонуу менен гана чектелбестен, жаңы ыкмаларды, стратегияларды жана дидактикалык технологияларды тажрыйбага киргизүүгө негизделген. Педагогикалык чыгармачылык мугалимдин жеке креативдүүлүгүн, эмпатиясын, өз ишине болгон сүйүүсүн жана окуучуларынын индивидуалдык муктаждыктарына карата ишенимдүү мамилесин талап кылат.

Педагогикалык чыгармачылык билим берүү процессинде өзгөчө мааниге ээ. Педагог мугалимдердин чыгармачылык ишмердүүлүгү аркылуу билим берүү процессинде инновацияларды киргизүү жана билим сапатын жогорулатуу мүмкүнчүлүгү түзүлөт. Окуучулардын интеллектуалдык жана эмоционалдык жактан өнүгүүсү, алардын ой жүгүртүүсү жана таанымдык жөндөмдөрү мугалимдин чыгармачылык мамилесине түздөн-түз таасир этет. Педагогикалык чыгармачылыкты өнүктүрүү аркылуу мугалимдер өздөрүнүн ишинде жаңы ыкмаларды жана технологияларды киргизүү менен, окуучулардын билим алуу процессин кызыктуурак жана натыйжалуу кылат.

Педагогикалык чыгармачылыктын орду билим берүү тармагындагы алдыңкы өзгөрүүлөрдү ишке ашыруу үчүн өтө маанилүү. Анын көмөгү менен мектептерде интерактивдүү жана мобилдүү окутуу методдору колдонулуп, окуучулардын изилдөөчүлүк жөндөмдөрү, практикалык билимдери жана аналитикалык ой жүгүртүүсү өнүгөт.

Педагогикалык чыгармачылыкты калыптандыруу билим берүү процессиндеги билимдердин сапатын жогорулатуу жана дүйнөлүк билим берүү системасындагы жетишкендиктерге жетишүү үчүн зарыл. Чыгармачылык калыптандыруу мугалимдерге педагогикалык процессти жаңычылдыкка толтуруп, анын мазмунун өзгөртүүгө жана окуучулардын кызыгуусун жогорулатууга жардам берет.

Ошондой эле, педагогикалык чыгармачылыкты калыптандыруу мугалимдердин профессионалдык өсүшүнө жардам берүүчү маанилүү фактор болуп саналат. Ар бир мугалим өзүнүн ишинин сапатын жогорулатып, окуучуларга заманбап жана кызыктуу сабактарды өткөрүүгө умтулат. Бул процесстин негизинде чыгармачылыкты өнүктүрүү — коомдун келечектеги муундарын толук кандуу билим менен камсыз кылууга, ошондой эле жеке жана коомдук өнүгүү үчүн чоң мүмкүнчүлүктөрдү түзөт.

Педагогикалык чыгармачылыкты өнүктүрүү бүгүнкү күндө билим берүү процессиндеги эң маанилүү багыттардын бири болуп калууда, анткени ал мугалимдерге, окуучуларга жана жалпы билим берүү системасына жаңы идеялар, натыйжалуу ыкмаларды жана инновацияларды алып келүүгө жардам берет.

Белгилүү дидакт Штейберг Валерий Эманиулович жана, **Манько Наталия Николаевна** “Педагогикалык техникадан педагогикалык искусствого” аттуу макаласында педагогикалык техника менен педагогикалык искусствонун ортосундагы айырмачылыктар жана байланыштарды талдаган. Анда педагогикалык техника — бул мугалимдин сабакты уюштуруу жана өткөрүү боюнча практикалык көндүмдөрү болсо, педагогикалык искусство — бул мугалимдин чыгармачылык жөндөмдөрү жана сабакты эмоционалдык жактан жеткиликтүү кылуу жөндөмү деп белгилеген. Макалада педагогикалык техниканы өнүктүрүү жолдору жана анын педагогикалык искусствого болгон таасирин карап, мугалимдин профессионалдык чеберчилигин жогорулатуу үчүн теориялык билимдер менен практикалык көндүмдөрдү айкалыштыруу маанилүү экени белгиленет. [13]

Педагогикалык чыгармачылыкты калыптандыруунун шарттарына көңүл бөлсөк, анын бири индивидуалдык шарттар болуп эсептелет.

Мугалимдин чыгармачылык ишмердүүлүгү анын жеке мамилеси, ишке болгон ишенимдүүлүгү жана билимге болгон сүйүүсүнө тыгыз байланыштуу. Мугалимдин ишке болгон мамилеси анын профессионалдык өсүүсүнө, чыгармачылык мүмкүндүктөрүнө жана билим берүү процессинин сапатына түздөн-түз таасир этет. Мугалимдин ишке болгон кызыгуусу, ага болгон сүйүү жана ар дайым жаңы маалыматтарга болгон ыктыярлыгы анын чыгармачылыгын өнүктүрүүгө шарт түзөт. Мугалимдин мотивациясы, билим берүү тармагындагы жаңы ыкмаларды үйрөнүүгө жана иштеп чыгууга умтулуусу окуучуларга да оң таасир этет. Мугалимдин ишке болгон кызыгуусу, анын сабактарында колдонгон иштөө ыкмаларын жаңыртууга жана окуучуларды мотивациялоого мүмкүндүк берет. Мугалимдин чыгармачылыкты өнүктүрүү үчүн өз ишин сүйүү жана анын маанисин түшүнүү зарыл. Мугалимдин билимге болгон сүйүүсү жана адеп-ахлактык баалуулуктарга таянуу анын иштөө чөйрөсүн жакшыртууга жана окуучулардын кызыгуусун жогорулатууга жардам берет.

Мислимкан Айдарова «Мугалимдин кесиптик маданиятын калыптандыруунун маанилүү аспекти» аттуу эмгегинде “Мугалимдин кесиптик маданиятын калыптандыруунун негизги аспектилерин талдоо менен кесиптик маданият — бул мугалимдин өз ишине болгон мамилеси, анын педагогикалык чеберчилиги, этикалык нормаларга ылайык иштөө жөндөмү жана өзүн-өзү өнүктүрүүгө болгон умтулуусу”-деп белгилеген. [14] Макалада мугалимдин кесиптик маданиятын калыптандыруудагы маанилүү факторлор, анын ичинде билим берүү мекемелеринин ролу, мугалимдердин кесиптик даярдыгы жана үзгүлтүксүз профессионалдык өнүгүүсүн баса көрсөтүлгөн.

Психологиялык жана эмоционалдык даярдык. Мугалимдин психологиялык жана эмоционалдык даярдыгы да педагогикалык чыгармачылыкты калыптандырууда чоң роль ойнойт. Мугалимдин психологиялык даярдыгы — бул мугалимдин жеке жана кесиптик жашоосунда эмоционалдык туруктуулук, стресске туруктуулук, өзгөчө абалда иш алып баруу жөндөмдүүлүгү. [5, с.189]

Мугалимдердин эмоционалдык интеллекттери, өзүлөрүнүн жана окуучуларынын эмоцияларын туура баалап, аларга туура жооп кайтарып, окутуу процессинде ишенимдүү жана позитивдүү атмосфера түзө алат. Бул өз кезегинде педагогикалык чыгармачылыкты өнүктүрүүгө шарт түзөт. Эмоционалдык жана психологиялык даярдыгы күчтүү мугалимдер, адатта, чыгармачыл идеяларды ишке ашыруу үчүн өтө активдүү болуп, окуучуларды да ушул өнүгүүгө тартышат.

Г.Мурзаканованын макаласында “мугалимдин эң башкы сапаты- балдарды сүйө билүүсү - ансыз мугалим педагогикалык кесипте натыйдалуу (өндүрүмдүү) иштей албайт”-деп белгилеген. [10, с.105]

Социалдык шарттарга окуучулар менен өз ара байланыштын орношу, тарбиялык чөйрөнүн түзүлүшү кирет. Окуучулар менен мугалимдин өз ара мамилеси жана байланыштары педагогикалык чыгармачылыкты калыптандырууда маанилүү роль ойнойт. Мугалимдин чыгармачылыгы тийиштүү шарттар түзүлгөндө гана калыптанат, ал үчүн мугалим окуучулары менен конструктивдүү, ачык жана өз ара ишенимдүү байланыш түзүшү керек. Окуучулардын мугалимге болгон ишенимин жана аны менен болгон байланышын бекемдөө, алардын кызыгуусун жана ишеничин жогорулатууга жардам берет. Окуучулар менен өз ара мамиле түзүү аркылуу мугалим алардын индивидуалдуу жөндөмдөрүн, таламдарын жана кызыгууларын туура баалап, окутууну алардын кызыкчылыктарына жана муктаждыктарына ылайыкташтырып өткөрөт. Ошентип, мугалим чыгармачылыкты калыптандыруу жана жеке сабактарын жакшыртуу мүмкүнчүлүктөрүн колдонуудан келип чыгат. Ошол эле учурда, тарбиялык чөйрөнүн түзүлүшү да өзгөчө мааниге ээ. Мугалим окуучуларынын моралдык жана этикалык жактан өсүүсүнө таасир этүүчү тарбиялык чөйрөнү түзүшү керек.

М.Маткасымова “ОшМПУнун Жарчысы” журналында жарыяланган макаласында мындай деп белгилелен. Чыңгыз Төрөкулович мугалимдер тууралуу макалаларында:

"мугалимдик	—	өлкөнүн	улуу
-------------	---	---------	------

күчү. Мугалимдиктин руханий потенциалы биздин жашообузда көп нерсени аныктайт. Билимдин, маданияттын, мекенчилдиктин башаты мугалимдин күнүмдүк, түздөн-түз кубанычы менен балдардын аң-сезиминде түптөлөт. Эгерде тарбиячы жөнөкөй, кесиби жок, педагогдун жүгүн аркалаган адам эмес, баш тамга менен жазылган мугалим болушун кааласак, бул кесиптин профессионалдык жана социалдык кадыр-баркын көтөрүүгө жардам берүү баарыбыздын милдетибиз" деп белгилеген. [9, с.156] **Мектептеги социалдык атмосфера, педагогикалык колдоо.**

Мектептеги социалдык атмосфера педагогикалык чыгармачылыкты калыптандыруу үчүн өтө маанилүү шарттарды түзөт. Эгерде мектептин администрациясы, мугалимдер жамааты жана окуучулар бири-бири менен өз ара түшүнүү жана сый-урмат чөйрөсүндө кызматташса, анда чыгармачылыкты өнүктүрүүгө эң жакшы шарттар түзүлөт. Педагогикалык колдоо, мугалимдердин өз ара иштешүүсү, методикалык жардам жана иш-таштоолорунун жакшы уюштурулушу чыгармачыл идеяларды ишке ашырууга өбөлгө түзөт. Педагогикалык колдоо, өзгөчө жаңы мугалимдер үчүн, алардын чыгармачылыгын жана кесиптик өсүшүн стимулдаштырып, эң жакшы натыйжаларга жетишүүгө жардам берет. Мектептеги социалдык атмосфера болсо, мугалимдердин жана окуучулардын эмоционалдык абалына түздөн-түз таасир этет. Позитивдүү жана колдоочу социалдык атмосферанын болушу мугалимдердин чыгармачылыгын, ошондой эле окуучулардын өнүгүүсүн көбөйтөт.

Педагогикалык чыгармачылыкты калыптандырууга таасир этүүчү факторлор

Мугалимдин педагогикалык чеберчилиги, креативдүүлүгү жана коммуникациялык жөндөмдөрү педагогикалык чыгармачылыкты калыптандырууда маанилүү факторлордун бири болуп саналат. Педагогикалык чеберчилик — бул мугалимдин сабакты өткөрүү ыкмалары жана стратегиялары боюнча терең билими менен өз ишин натыйжалуу башкарууга мүмкүндүк берүүчү жөндөм. Креативдүүлүк мугалимдин сабакты жаңы, кызыктуу жана интерактивдүү түрдө өткөрүү мүмкүнчүлүгүн түзөт. Бул өз кезегинде окуучулардын билимге болгон кызыгуусун жогорулатат. Мугалимдин коммуникациялык жөндөмдөрү анын окуучулар менен түшүнүктүү жана ишенимдүү байланыш түзүүгө жардам берет. Мугалимдин ишинин ийгилиги көбүнчө анын адамдар менен кандай иштешүүсүнө, мугалимдин өз ара мамилелеринде кандай болушуна жана билим берүү процессинде кандайча креативдүү подходдорду колдонушуна байланыштуу.

Методикалык жана дидактикалык факторлор. Окуу пландарынын жана программаларынын инновациялык аспектери педагогикалык чыгармачылыкты калыптандырууда чоң мааниге ээ. Инновациялык окуу программалары мугалимдерге жаңы билимдерди, ыкмаларды жана билим берүү стратегияларын интеграциялоого мүмкүндүк берет. Ошондой эле, программаларда заманбап технологияларды колдонуу, окуучулардын индивидуалдуу муктаждыктарын эске алуу жана теория менен практика ортосундагы байланышты күчөтүү — булардын бардыгы мугалимдердин чыгармачылыгын стимулдаштырат. Окуу планында жаңы ыкмаларды, ошондой эле креативдүү жана практикага негизделген мисалдарды колдонуу мугалимдин педагогикалык чыгармачылыгын арттырат.

Өткөрүлгөн сабактардын креативдүү түзүлүшү, интерактивдүү жана мобилдүү ыкмалардын колдонулушу. Сабактын креативдүү түзүлүшү педагогикалык чыгармачылыкты өнүктүрүү үчүн маанилүү шарт болуп саналат. Мугалимдин сабакты интерактивдүү жана мобилдүү ыкмалар менен түзүү жөндөмү, анын чыгармачылыгын арттырууга өбөлгө түзөт. Мобилдүү ыкмаларды колдонуу — бул окуучуларды билимге кызыктырууга жана сабакка активдүү катышууга шарт түзүү. Ошондой эле, интерактивдүү методдор, мисалы, роль ойноо, топтук иш, талкуулар жана практикалык көндүмдөрдү үйрөнүү, сабактын материалдарын жандандырып, окуучулардын активдүү катышуусун камсыздайт. Мындай ыкмалар чыгармачылык процессти стимулдаштырып, окуучулар менен мугалимдин өз ара иштешүүсүн жакшыртат.

Иштөө чөйрөсү: Мектептеги түзүлгөн креативдүү атмосфера педагогикалык чыгармачылыкты калыптандырууда маанилүү роль ойнойт. Креативдүү атмосферада иштөө мугалимдердин чыгармачылыгын жана инновациялык мүмкүнчүлүктөрүн арттырат. Мектептин педагогикалык командасы менен тыгыз кызматташтык түзүү — бул мугалимдердин өз ара тажрыйба алмашуусуна жана методикалык жактан жардам алышына өбөлгө түзөт. Креативдүү атмосфера мугалимдерге жаңы идеяларды ишке ашырууга, аларды өз ишинде пайдаланууга жана педагогикалык процессин жандантууга жардам берет.

Окуучуларды колдоо жана аларга стимул берүү.

Окуучуларды колдоо жана аларга стимул берүү педагогикалык чыгармачылыкты калыптандыруунун маанилүү бөлүгү болуп саналат. Окуучуларга түзүлгөн стимулдар жана мотивация аларды чыгармачылык менен ой жүгүртүүгө жана жаңычыл ыкмаларды колдонууга шыктандырат. Окуучуларга колдоо көрсөтүү — алардын жеке муктаждыктарын, кызыгууларын жана өзгөчөлүктөрүн эске алуу менен жүргүзүлүшү керек. Мугалимдердин окуучуларга болгон туура мамилеси жана психологиялык колдоосу алардын чыгармачылыгын жогорулатууга жардам берет. Ошондуктан окуучулардын жетишкендиктерин жана аракеттерин таануу, аларды шыктандыруу жана кызыктыруу — бул билим берүү процессинде өтө маанилүү аспект.

Психологиялык факторлор

Мугалимдин жана окуучулардын өз ара түшүнүшү. Мугалимдин жана окуучулардын өз ара түшүнүшү педагогикалык чыгармачылыкты калыптандыруудагы маанилүү психологиялык факторлордун бири болуп саналат. Өз ара түшүнүш жана ишеним мугалим менен окуучулардын ортосундагы тыгыз байланыштын негизин түзөт. Мугалимдер окуучуларды жакшы түшүнүп, алардын муктаждыктарына жана кызыгууларына жооп бере алышы керек. Эгерде мугалим менен окуучу ортосунда өз ара түшүнүшү болсо, анда сабактардагы ийгиликтүү өтүп, чыгармачылыкты өнүктүрүүгө шарт түзүлөт. Бул өзгөчө билим берүү процессинде окуучулардын активдүүлүгүн жогорулатат жана алардын чыгармачылык потенциалын ачыкка чыгарат.

Педагогикалык процесс чөйрөсүндөгү эмоционалдык климат. Педагогикалык процесс чөйрөсүндөгү эмоционалдык климат мугалимдердин чыгармачылыгына түздөн-түз таасир этет. Эмоционалдык климаттын калыптанышы, мугалимдин өзүнүн жана окуучулардын психологиялык жактан жайгашуусуна, алардын эмоционалдык абалына көз каранды. Жакшы эмоционалдык климат ишенимдүү жана чыгармачыл чөйрөнү түзөт. Эмоционалдык стабилдүүлүк жана калыптанган жакшы атмосфера педагогикалык чыгармачылыкты өнүктүрүүдө маанилүү шарттарды түзөт. Позитивдүү эмоционалдык абал мугалимдерге жана окуучуларга чыгармачылык процесстерин ишке ашырууга күч берет. Педагогикалык чыгармачылыкты калыптандыруу боюнча бир нече сунуштарды берүүнү туура көрдүм.

- 1. Педагогикалык чыгармачылыкты өнүктүрүү үчүн шарттарды түзүү**
Мугалимдердин чыгармачылыгын жогорулатуу үчүн жеке жана социалдык шарттардын айкалышы маанилүү. Мугалимдин ишке болгон мамилеси, билимге болгон сүйүүсү, психологиялык жана эмоционалдык даярдыгы менен окутуу процесси өтө натыйжалуу болот. Социалдык шарттар да маанилүү, мисалы, окуучулар менен ишенимдүү байланышты орнотуу жана мектептеги позитивдүү атмосфераны түзүү чыгармачылыкты стимулдаштырат. Бул шарттардын натыйжасында педагогикалык чыгармачылык жанданып, билим берүү процессинде инновациялык ыкмаларды колдонуу мүмкүнчүлүгү пайда болот.
- 2. Методикалык жана дидактикалык факторлорго басым жасоо**
Окуу программаларынын жана сабактардын креативдүү түзүлүшү чыгармачылыкты калыптандырууда маанилүү роль ойнойт. Мугалимдер өз сабактарында инновациялык ыкмаларды, интерактивдүү методдорду колдонушу керек. Окуучуларды активдүү иш-аракетке тартуу үчүн креативдүү сабактарды уюштуруу жана мобилдүү ыкмаларды колдонуу жогорку натыйжаларды берет.

3. **Мугалимдердин профессионалдык өнүгүүсү**
Мугалимдердин профессионалдык деңгээлин жогорулатуу үчүн үзгүлтүксүз билим берүү жана тренингдер өткөрүлүшү керек. Мугалимдерди креативдүүлүккө, педагогикалык чеберчиликтерин өркүндөтүүгө шыктандыруучу шарттар түзүлүшү зарыл. Педагогикалык этика жана мугалимдердин кесиптик маданиятын жогорулатууга багытталган курстар жана семинарлар өтүү сунушталат.

4. **Эмоционалдык климатты жакшыртуу**
Педагогикалык процесс чөйрөсүндөгү эмоционалдык климат окуучулар менен мугалимдин өз ара түшүнүшүн жана иштешүүсүн жеңилдетет. Мугалимдер өздөрүнүн эмоцияларын башкаруу жана окуучулардын психологиясына туура жооп кайтаруу жөндөмүн өркүндөтүшү керек. Эмоционалдык туруктуулукту жана сабырдуулукту сактоо педагогикалык чыгармачылыкты калыптандыруу үчүн маанилүү.

Корутунду

Педагогикалык чыгармачылыкты калыптандыруу — бул комплекс процесс, мугалимдердин, окуучулардын жана мектептеги жалпы педагогикалык чөйрөнүн айкалышына негизделген. Индивидуалдык жана социалдык шарттар, ошондой эле иштиктер жана методикалык факторлор өз ара таасир эте жүрүп, чыгармачылыкты өнүктүрүүгө мүмкүнчүлүк түзөт. Педагогикалык чыгармачылык билим берүү процесси үчүн чоң мааниге ээ, себеби ал мугалимдерге жаңы, креативдүү ыкмаларды колдонууга, окуучулардын кызыгуусун жогорулатууга жана билим алуу процесси аркылуу жогорку сапаттуу натыйжаларга жетишүүгө жардам берет.

Мугалимдердин профессионалдык өнүгүүсү, инновациялык методдорду колдонуу, психологиялык жана эмоционалдык даярдык сыяктуу аспектилер педагогикалык чыгармачылыкты калыптандыруунун негизги шарттары болуп саналат. Эгерде бул шарттардын баары бириксе, педагогикалык чыгармачылык жанданат жана жалпы билим берүү процессинин сапатын жогорулатууга алып келет.

Колдонулган адабияттар:

1. Ажибаева, А. Ж. Реализация личностно-ориентированного подхода в профессиональном воспитании будущего педагога [Текст]: автореф. дис. ... канд. пед.наук : 13.00.01 / А. Ж. Ажибаева. – Бишкек, 2007.
2. Асипова, Н. Билим философиясы жана тарыхы. – Бишкек, 2010.
3. Баранов, А. М. Профессиональное развитие учителя. – Санкт-Петербург: Питер, 2019.
4. Бекбоев, И. Б. Инсанга багытап окутуу технологиясынын теориялык жана практикалык маселелери [Текст] / И. Б. Бекбоев. – Бишкек: Педагогика, 2004.
5. Ветлужская, Е. В. Эмоциональный интеллект для учителей. – Москва: Педагогика, 2018.
6. Дмитриева, В. В. Эмоциональный интеллект и педагогический процесс. – Екатеринбург: Уральский университет, 2021.
7. Лимонова, Т. С. Педагогическое творчество и инновации. – Казань: Издательство Казанского университета, 2019.
8. Макарова, Н. В. Методические рекомендации по развитию педагогического творчества. – Москва: Просвещение, 2020.
9. Маткасымова, М. (2024). ЭВОЛЮЦИЯ РАЗВИТИЯ КОНЦЕПЦИИ "ТЕХНОЛОГИЧЕСКАЯ КУЛЬТУРА БУДУЩИХ УЧИТЕЛЕЙ НАЧАЛЬНЫХ КЛАССОВ". *Вестник Ошского государственного педагогического университета имени*
10. Мурзаканова, Г. А. Формирование эстетической культуры будущих учителей / Г. А. Мурзаканова // Известия ВУЗов Кыргызстана. – 2016. – № 7. – С. 104-106. – EDN WAJYCH.
11. Павлова, Т. В. Инновационные методы образования. – Екатеринбург: Уральский университет, 2022.